

**OSNOVNA ŠOLA
PODGORA KUTEŽEVO**

VZGOJNI NAČRT

Kuteževo, september 2009

I. UVOD

Zakonska podlaga

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- zakona o osnovni šoli;
- učnih načrtov za posamezne predmete;
- obvestil ministrstva za šolstvo in šport;
- *pravil šole.*

Pomen vzgojnega načrta (v nadaljevanju: VZGN)

- spodbuja delovanje šole na ravni odnosov in vzpostavlja pozitivno klimo med vsemi vključenimi;
- je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje;
- je dogovor za premišljeno, organizirano ciljno naravnano delovanje šole in vsakega zaposlenega v njen;
- avtonomno kreiranje »pravil igre« glede na delo in življenje šole ter sodelovanje z okoljem;
- enotno delovanje in enoten pogled na ključne vzgojne ukrepe;
- vnaprejšnji dogovor med zaposlenimi, starši in učenci.

Faze nastajanja vzgojnega načrta

- **junij – september 2008**
priprava, predstavitev in potrdite koncepta vzgojnega načrta na UZ, svetu staršev in svetu šole
- **oktober 2008– januar 2009**
oblikovanje osnutka predloga vzgojnega načrta
- **februar 2009– marec 2009**
priprava, predstavitev in potrdite predloga vzgojnega načrta UZ, svetu staršev in svetu šole
- **april 2009 – maj 2009**
usklajevanje predloga vzgojnega načrta s smernicami LDN

Sprejem

- **junij 2009**
predstavitev predloga vzgojnega načrta na UZ in svetu staršev
obravnava in sprejem vzgojnega načrta na svetu šole
sveta staršev in sveta šole.

II. SPLOŠNE DOLOČBE

Vzgojni načrt vsebuje:

- okvir pravic in dolžnosti ter vzgojnih ukrepov;
- dogovor o skupnih vrednotah, ki veljajo za vse učitelje in učence;
- dogovor o enotnem vzgojnem delovanju učiteljev in staršev;
- specifične vzgojne strategije, ki veljajo za posebne skupine učencev;
- poudarki na strpnosti, spoštovanju, ...
- kodeks vedenja učencev, učiteljev in staršev.

Vzgojni načrt je:

- oblikovan na osnovi vizije in poslanstva šole,

- Letnega delovnega načrta šole,
- način izvajanja kurikulumuma šole,
- rezultat sodelovanja in konsenza med strokovnimi delavci šole, starši, učenci in predstavniki lokalne skupnosti.

Z vzgojnim načrtom šola določi:

NAČINE DOSEGANJA IN URESNIČEVANJA CILJEV IN VREDNOT Z:

- upoštevanjem potreb in interesov učencev,
- upoštevanjem posebnosti širšega okolja,

VZGOJNE DEJAVNOSTI:

- proaktivne in preventivne dejavnosti,
- svetovanje in usmerjanje ter

VZGOJNE POSTOPKE:

- povračilo škode - restitucija
- pomoč tretje osebe - mediacija

POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

VZGOJNE UKREPE:

- ukinitve nekaterih pravic (ki so povezane s kršitvami pravil šole, s pridobljenimi statusi učencev, ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov ...);
- povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
- zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov v soglasju staršev;
- dodatno spremstvo strokovnega delavca;
- organiziranje nadomestnega vzgojno-izobraževalnega procesa v šoli;
- odstranitev učenca od pouka;
- premestitev v drugo šolo-prešolanje.

ADMINISTRATIVNE SANKCIJE

- opomine

OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

- njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje

III. DOSEGANJA IN URESNIČEVANJA CILJEV IN VREDNOT

1. Načine doseganja in uresničevanja ciljev

Za doseganje in uresničevanje ciljev osnovnošolskega izobraževanja bomo v šoli:

- zagotavljali kvalitetno vzgojno izobraževalno delo in pogoje za delo, ki bo omogočalo osebni razvoj učencev v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje
- z raznimi aktivnostmi, predavanji, ogledi in obiski spodbujali skladni telesni, spoznavni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoj posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- organizirali različna srečanja kjer bodo učenci s sodelovanjem razvijali medsebojno strpnost, spoštovanje, sprejemanje drugačnosti za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- ob državnih in kulturnih praznikih organizirali proslave, prireditve in kulturne dejavnosti s katerimi bomo razvijali zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti;
- s projekti, tekmovanji in sodelovanji bomo razvijali pri učencih pismenosti v slovenskem jeziku kot sporazumevanje v tujih jezikih ter razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- s samoevalvacijo primerjali mednarodno primerljive standarde znanja.

2. Razvijali varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev tako, da bomo:

- organizirali vzgojno izobraževalno delo na način, ko bo upošteval celovit in vsestranski razvoj učenca in obenem spoštoval otrokovo individualnost in podpiral ustvarjalnost,
- vzpostavili bomo čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje,

- zagotovili varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem se bodo počutili sprejete in varne in bodo dosegali čim boljše dosežke v skladu s svojimi zmožnostmi,
- spodbujali vključenost posameznika v skupino, obvladovanje ustreznih veščin komunikacije in sodelovanja, da posameznik lahko dela v skupini in prispeva k njeni in lastni osebnostni rasti,
- izvajali vzgojne dejavnosti primerno razvojni stopnji,
- razvijali sodelovalni odnos: delavci šole – starši – učenci.

3. Doseganja in uresničevanja vrednot

Vrednote so smerokazi - z njihovo pomočjo vemo, kam naj »potujemo«. Iz njih izvirajo prepričanja in stališča, zavzetost in dolgoročni cilji. Zato je izbor vrednot bistven sestavni del vzgojnega načrta.

Razvijali bomo:

- **univerzalne vrednote:** enakopravnost, pravičnost, človeško dostojanstvo, nediskriminacija, odgovornost, medsebojna odvisnost, solidarnost, učenje človekovih pravic ipd.,
- **nacionalne vrednote:** negovanje maternega jezika, biti odgovoren državljan, poznavanje slovenske kulture in zgodovine, spoštovanje kulturne dediščine, ipd.,
- **šolske vrednote:** učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim izpostavljati humani razvoj, sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje, zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno celovitost, spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete, sprejemanje sebe in skrb zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme.
- **lokalne vrednote:** ohranjanje naravne dediščine (čiščenje okolja, skrb za šolske gredice in park, rože, živali pozimi...).

Na naši šole so že prepoznavne naslednje vrednote:

- ohranjanje lokalne naravne in kulturne dediščine (vzdrževanje spominskih obeležij, ohranjanje običajev, čiščenje okolja, skrb za šolske gredice in park, rože, živali pozimi...).
- Humanitarni odnosi (humani razvoj, skrb za nemočne in ostarele, sodelovanje v humanitarnih akcijah, sodelovanje z invalidi, sprejemanje drugačnosti)
- Skrb in vzgoja za zdravje
- Medsebojno spoštovanje, prijateljstvo in poštenost

Posebno pozornost bomo posvetili naslednjim vrednotam pri učencih:

- Strpnost do drugačnosti, spoštljivost do drugih
- *Znanju, samostojnosti, odgovornosti pri delu in uporabi znanje v praksi.*

IV. VZGOJNE DEJAVNOSTI in DELOVANJE

1. PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Za varno in spodbudno okolje in za doseganje ciljev bomo v šoli uvajali proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena Zakona o osnovni šoli in potrebe po:

- **varnosti** in odsotnosti strahu.
- **sprejetosti, pripadnosti in vključenosti.**
- individualnosti, **uspešnosti** in potrjevanju.
- **svobodi, izbiri, ustvarjalnosti.**
- **gibanju in sprostitvi.**

Šola bo šolsko delo in življenje v šoli organizirala tako, da:

- se bodo učenci v šoli počutili varno,
- bodo pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni in
- bodo prevzemali odgovornost za svoje vedenje in sprejemali omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Posebno pozornost bomo namenili:

- oblikovanju dobrih medosebnih odnosov,
- solidarnosti in skrbi za vrstnike,
- spoštovanju in upoštevanju različnosti,
- reševanju problemov ki zadevajo razred,
- razvijanju moralnih vrednot,
- sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in
- kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Posebej bomo skrbeli:

- za učence, ki se težje vključujejo v skupino in so zaradi tega lahko žrtve vrstniškega nasilja,
- za odkrivanje prikritih oblik nezaželenega vedenja,
- spodbujalo se bo razvijanje socialnih veščin, vrstniško sodelovanje in posredovanje,
- razrednik bo zato skrbno spremljal razred in dogajanja med učenci in se bo odzival na probleme razreda ali posameznikov v razredu pri tem bo upošteval razvojni nivo učencev, posebnosti posameznih učencev in kontekst dogajanja.

Pri reševanju težjih problemov bo k sodelovanju povabil svetovalno službo šole.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bodo organizirane v okvirih ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, v času interesnih dejavnosti ali kot posebni šolski projekti in roditeljski sestanki.

Teme, ki jim bomo posvetili posebno pozornost:

- odnosi z vrstniki in socialne veščine,
- medvrstniško nasilje,
- nenasilno reševanje konfliktov,
- odnosi med spoloma,
- bonton pri uporabi mobilnih telefonov in uporabi spletnih strani,
- pridobivanje ustreznih navad za zdrav slog življenja (prehrana, gibanje, idr.),
- odvisnosti,
- problem spolno prenosljiv bolezni s posebnim poudarkom na AIDSu,
- skrb za zdravo okolje

Stalne oblike, ki jih bomo uveljavljali:

- informiranje,
- povezovanje,
- sodelovanje in vključevanje staršev v življenje in delo šole,
- učenje in zavedanje o vsakdanjih življenjskih težavah in problemih, s posebnim poudarkom na reševanju, medvrstniških problemov (nasilje, socialna ne vključenost,...),
- izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.

Spodbujali bomo:

- razumevanje, da smo ob siceršnji odgovornosti zase odgovorni tudi za druge,
- da pomagamo šibkim in posameznikom v težavah,
- vrstniško pomoč in solidarnost v konkretnih šolskih situacijah.

Šola bo vsaj enkrat na leto na svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih nivojih/ razredih in se skupaj s starši odločala za najprimernejše oblike dela, ki bi učencem pomagala probleme preseči in rešiti. Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Šola bo vsako leto organizirala prireditve in oblike dela, na katerih bodo lahko starši in krajani spoznavali delo in dosežke šole in njenih učencev in se posredno vključevali v nekatere skupnostne dejavnosti šole - delavnice, delovne akcije, razstave, izleti, tekmovanja, dnevi dejavnosti, ipd.).

Vsakodnevna usmeritev šole bo namenjena večjemu nadzoru učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik vedenja verjetnejša.

Vzpostavljali bomo pogoje za:

- Razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje.
- Oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja – pravila šole in oddelka.
- Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi.
- Sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniška pomoč.
- Poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju.
- Obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov.
- Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, vzpodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja.
- Vrstniško svetovanje in posredovanje.
- Izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.
- Načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole.
- Spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi ter s spoznavanjem stališč in predlogov vseh udeležencev.
- Povečanje nadzora na določenih krajih v določenih časih.
- Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje.
- Druge dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola.

Vzgojno delovanje obsega posledice kršitev pravil šole. Uporablja se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti.

2. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje bo namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi,
- z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje bo potekalo:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti) ali
- v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba),

za kar se bomo dogovarjali s starši sprotno za vsak primer posebej.

Svetovanje in usmerjanje bo potekalo v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki zadeva:

- šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju,
- odnose z vrstniki in
- enkratne ali občasne kršitve šolskega reda.

O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega otroka se bodo dogovorili učitelji na oddelčni konferenci, s čimer bodo seznanjeni starši obravnavanega učenca.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali obravnavo psiho-socialne pomoči v zunanjih ustanovah.

Oblike pomoči:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- vzpostavljane določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje učenca v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,

- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev so:

- oblikujejo lastne cilje in načine samouresničevanja,
- da učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače šolsko delo,
- da spremljajo svoje delo in uspešnost,
- razmišljajo, presojaajo in vrednotijo svoje vedenje in ravnanje drugih,
- prevzemajo odgovornosti za svoje ravnanje,
- se znajo vživeti v ravnanje drugih (empatija),
- razumejo razloge za neprimerno vedenje,
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte,
- znajo ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, frustracije, apatičnost,
- razvijejo pozitivno samopodobo,
- dosegaajo cilje, ki jih zastavi šola, ipd.

3. RESTITUCIJA

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije:

- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo.
- Zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil.
- Oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Spodbuja pozitivno vedenje, ne obrambnih vedenj kot kritika in kazni, ter poudarja vrednote.
- Ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Ukrepi v postopku restitucije

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno:

- psihološko,
- socialno ali
- materialno škodo.

Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje, kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.

4. PROJEKTNE AKTIVNOSTI NA NIVOJU SOCIALNEGA SISTEMA

V tem šolskem letu bomo izvajali naslednje projektne aktivnosti:

- zaščitništvo mlajšim in šibkejšim,
- boj proti nasilništvu,
- sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniška pomoč,
- poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju,
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti,
- vrstniško svetovanje in posredovanje,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.

Vsebine projektne aktivnosti bodo vključene v:

- **razrede ure**
 - vrednote, s poudarkom na odnosih

- **tematske klepetalnice na predmetni stopnji**
 - poklicno usmerjanje,
 - strokovne delavnice po posameznih predmetih ali predmetnih področjih
- **pouk** - vzpodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev
 - pomen sprotne dela,
 - medvrstniška pomoč pri pouku in izven (odsotnost učenca od pouka, pri učnih težavah),
 - ustvarjalni kotički v OPB,
- **razširjeni preventivni program**
 - odraščanje in mi,
 - delavnica o preprečevanju medvrstniškega nasilja,
 - delavnica o nevarnostih odvisnosti.

5. VZPODBUJANJE SAMOVREDNOTENJA ALI SAMOPRESOJA

Za večji samonadzor bomo učencem posredovali čim več in čim pogosteje ustrezna povratna sporočila, s katerimi jih bomo seznanili, kaj delajo prav in kaj narobe, in jim s tem pomagali ustvariti sistem samostojnih odločitev, s katerimi bodo učinkovito usmerjali svoje vedenje.

Pozitivna povratna sporočila, ki se nanašajo na osebnosti učencev, utrjujejo njihovo pozitivno samopodobo.

Pozitivna in negativna povratna sporočila o vedenju učencev so:

- verbalna in
- neverbalna.

Pozitivna povratna sporočila na vedenje so:

- nagrade,
- priznanja,
- pohvale,

Negativna povratna sporočila za vedenje so:

- vzgojni ukrepi.

V. POHVALE, PRIZNANJA in NAGRADE

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec/ka ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko ustno pohvaljeni.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, torej pozitiven zgled v oddelku.
- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven pouka
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolski skupnosti,
- spoštljiv odnos do odraslih in nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- vzoren odnos do pouka,
- iz drugih razlogov, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog ustne ali pisne pohvale.

Priznanja se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri raznih interesnih dejavnostih,
- doseganje vidnih rezultatov na športnih področjih, kjer učenci predstavljajo šolo,

- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolski skupnosti in šolskem parlamentu,
- ob drugih razlogih, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog podelitve priznanja.

Nagrade se podeljujejo učencem v obliki:

- pripomočkov, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih,
- knjižnih nagrad,
- drugih posebnih ugodnosti ali »sladke nagrade«.

Nagrado lahko dobi posameznik, skupina učencev ali oddelčna skupnost.

VI. VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev šolskega reda in šolskih pravil. So strokovne odločitve, da se ukrep izvede. Odločitev je lahko individualna (učitelj) ali skupinska (konferenca).

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vzgojni ukrepi/postopki so usmerjeni pedagoško strokovni postopki, ki se uporabijo pri ponavljajočih, pogostejših in obsežnejših kršitvah pravil šolskega reda. Uporabljajo se v primerih, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči, ne korigira svojega vedenja, noče sodelovati ali pa zaradi različnih razlogov tega ni sposoben.

Vzgojni ukrepi torej posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje. Vzgojni ukrep se oblikuje kot:

- ustna zahteva učečega učitelja,
- sklep katerega od organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj),
- dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju,
- obveza učenca o določenem ravnanju ipd.

Vzgojni ukrepi se dokumentirajo kot:

- zaznamki v elektronski obliki (e-asistent),
- zapisi določenih služb oz. organov ali pa
- zapisniški sklepi učiteljske konference.

Vzgojni ukrepi, ki jih bo šola izvajala:

- ukinitev nekaterih pravic (ki so povezane s kršitvami pravil šole, s pridobljenimi statusi učencev, ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov ...);
- povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
- zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov;
- dodatno spremstvo strokovnega delavca;
- organiziranje nadomestnega vzgojno-izobraževalnega procesa v šoli;
- premestitev v drugo šolo-prešolanje.
- opravljanje neopravljenih obveznosti izven predvidenega časa v dogovoru s starši,
- redni, vsakodnevni in vnaprej določeni stiki s strokovnim delavcem (razrednik, svetovalni delavec, učitelj) za
- razgovor o dogajanju in doživljanju v šoli,
- vsakodnevni ali tedenski kontakti s starši in poročanje o otrokovem vedenju v šoli,
- pogostejši prihodi (npr. tedenski) staršev v šolo in razgovor učenca, staršev in strokovnega delavca o dogajanju
- in doživljanju v šoli
- vabilo na razgovor v izven šolskem času, skupaj s starši,
- prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov,

- prepoved nekaterih neustreznih oblik vedenja,
- prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanje v istih prostorih,
- v primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko povzročijo ogrožanje svoje in varnosti drugih, poskrbi za posebno spremstvo strokovnega delavca; v primerih,
- ko pa to ni možno, pa poskrbi za nadomestni vzgojno izobraževalni proces v šoli,
- kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka in so bili opravljeni že vsi drugi vzgojni ukrepi za
- omilitev tega vedenja, lahko učitelj odredi učencu, da zapusti pouk. Učenec v času odstranitve pod nadzorom
- strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj ali opravlja šolsko delo ali pa se z njim pogovori o problemu in vedenju, zaradi katerega ni bil pri pouku. Učitelj, ki je učencu odredil zapustitev pouka mora še isti dan opraviti
- razgovor z njim in se dogovoriti o pravilih vedenja v prihodnje.

Učencu in njegovim staršem pojasnimo razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa in načine, s katerimi bomo preverili ali je ukrep učinkoval.

V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čim prej ko je mogoče, praviloma še isti dan. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč in se mu morajo podrediti.

UKINITEV NEKATERIH PRAVIC UČENCU, ki so povezane s kršitvami šolskih pravil, s pridobljenimi statusi in ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem.

POVEČAN NADZOR nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku, ko učenec čaka na drugo dejavnost po urniku. Nadzor je potreben, če učenec pogosto krši hišni red in pravila šolskega reda in bi lahko med čakanjem izpeljal neprimerno dejanje ali povzročil škodo ali ima prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanje v istih prostorih.

ZADRŽANJE NA RAZGOVORU PO POUKU v zvezi z reševanjem problemov, ki jih učenec povzroča med poukom, lahko učitelj zadrži učenca zaradi razgovora po pouku.

DODATNO SPREMSTVO ali pa za takega učenca organizira nadomestni **vzgojno-izobraževalni proces v šoli**. V primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko povzročijo ogrožanje svoje in varnosti drugih, poskrbi za posebno spremstvo strokovnega delavca v primerih, ko pa to ni možno, pa poskrbi za nadomestni vzgojno izobraževalni proces v šoli.

ODSTRANITEV UČENCA OD POUKA je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. V primeru odstranitve učenca od pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju. Odstranitev učenca je možna tudi iz drugih oblik vzgojno izobraževalnega dela (dnevov dejavnosti, šole v naravi, taborov,...), kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo dela. V tem primeru učitelj obvesti starše, ki pa so dolžni priti po učenca na lastne stroške.

ZAČASEN ODVZEM NAPRAV ALI PREDMETOV, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odvil, še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet v šoli tudi prevzamejo.

POGOSTEJŠI PRIHODI STARŠEV v šolo in razgovor z učencem in strokovnim delavcem o dogajanju in doživljanju v šoli.

PREŠOLANJE UČENCA NA DRUGO ŠOLO

Prešolanje učenca v drugo šolo

Šola lahko vključi ali prešola učenca v drugo šolo:

- v soglasju ali
- na zahtevo staršev ali
- brez soglasja staršev.

S soglasjem staršev

Šola lahko vključi učenca v drugo šolo v soglasju ali na zahtevo staršev, če je potrebno iz:

- učnih ali
- vzgojnih razlogov.

Z vključitvijo mora soglašati šola v katero se učenec vključuje

Brez soglasja staršev

Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih institucij.

Z vključitvijo mora soglašati šola v katero se učenec vključuje. Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v to šolo.

Učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena Zakona o osnovni šoli je mogoče vključiti v drugo osnovno šolo na podlagi odločbe o usmeritvi.

VII. VZGOJNI OPOMIN

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

7.1 Vzgojni opomin

Vzgojni opomin šola izreče za kršitve, ki so bile storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v:

- letnem delovnem načrtu,
- hišnem redu,
- pravilih šolskega reda in
- drugih aktih šole,

ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi, določeni z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda, niso dosegli namena.

V posameznem šolskem letu lahko učencu izreče učiteljski zbor vzgojni opomin največ trikrat. Če je bil učencu izrečen drugi vzgojni opomin v šolskem letu mora šola obvestiti starše o tem, da lahko učenca po izrečenem tretjem vzgojnem opominu prešola na drugo šolo brez soglasja staršev, če:

- učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

7.2 Individualizirani vzgojni načrt

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, najkasneje v desetih delovnih dneh od izrečenega opomina pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. Pri pripravi individualiziranega vzgojnega načrta lahko sodelujejo tudi starši učenca.

Šola spremlja izvajanje individualiziranega vzgojnega načrta.

7.3 Prešolanje v drugo šolo

V skrajnem primeru je posledica treh izrečenih vzgojnih opominov premestitev učenca v drugo šolo brez soglasja staršev. Odločitev o tem mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje:

- centra za socialno delo
- soglasje šole, v katero bo učenec prešolan,
- glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij.

Za učenca, ki se prešola na drugo šolo, individualizirani vzgojni načrt pripravi ta šola.

VIII. OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr.: restitucija).

Vključujejo se v reševanje problemov, ki jih imajo:

- njihovi otroci ali skupina otrok,
- kadar njihovi otroci ali skupina kršijo pravila šole – kodeks ravnanja.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, šola izvede obisk strokovnega delavca na domu s soglasjem staršev. Cilj obiska je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih.

V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne institucije.

Zato bomo poleg običajnih oblik (roditeljski sestanki, govorilne ure) sodelovanja spodbujali:

- medsebojno komunikacijo staršev,
- se skupaj z njimi odločali o prioritetenih nalogah,
- jih sproti obveščali o osebnem razvoju pa tudi kritičnih stvareh, ki zadevajo njihovega otroka in v primerih, da otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potrebuje posebno socialno psihološko pomoč.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na razgovor v šolo. Na razgovor lahko povabimo tudi drugega strokovnega delavca šole. V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in tudi sodelovali z drugimi institucijami psihosocialne pomoči.

Starše bomo obveščali o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka :

- ustno,
- po telefonu ali
- pisno.

Po telefonu, kot nujno obvestilo, bomo starše obvestili o dogodkih, ki zadevajo:

- poškodbo njihovega otroka,
- večjo materialno škodo,
- težje kršitve šolskega reda, ki posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka.

Oblike sodelovanja:

- predavanja,
- zbiralne akcije,
- šolske prireditve,
- skrb za čisto okolje in
- raziskovalne naloge.

IX. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Vzgojni načrt osnovne šole Podgora je temeljni dokument za delo šole. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena ZoŠ.

Naloge se bodo med letom tudi dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili Ministrstva in Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- **SVET ŠOLE:** Sprejme **vzgojni načrt** in poročilo o samoevalvaciji šole.
- **UČITELJSKI ZBOR:** Opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo.
- **RAZREDNIKI:** So odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.
- **STARŠI:** Sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime.
- **RAVNATELJ:** Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Koncept Vzgojnega načrta je bil potrjen na:

Na rednem sestanku učiteljskega zbora dne 16.2.2009.

Na redni 2. seji sveta staršev dne 09.03. 2009.

Na redni seji sveta šole05. 2009.

Ravnateljica:

Mirjam Vrh, univ. dipl. pedagog